

Divje čebele

- spregledane oprasovalke

Čebela ni ena sama

V Sloveniji je bilo doslej najdenih preko 500 vrst čebel. Kranjska čebela je le ena od njih. Poleg nje v Sloveniji živi še 35 vrst čmrljev in druge divje čebele, ki večinoma živijo samotarsko, zato jim pravimo čebele samotarke. Samotarke so zelo raznolike, najmanjše merijo samo 3 mm, največje pa kar 25 mm in so večje od čmrljev. Nekatere živijo tudi v mestih.

Divje čebele so pomembne oprasovalke

Divje čebele so zelo učinkoviti oprasovalci, pomembni tako za ohranjanje biotske pestrosti kot pridelavo hrane. Ena samotarka lahko opravi delo celo stotih kranjskih čebel. Tudi čmrlji so v marsičem neprekosljivi. So zelo hitri, oprasujejo pa tudi v dežju, mrazu in vetru in so nepogrešljivi oprasovalci sadnega drevja.

Pomagajmo jim!

Tudi divje čebele se zaradi sprememb v okolju soočajo s številnimi težavami. Ogrožajo jih pesticidi, pomanjkanje hrane in bolezni. Zaradi intenzivnega kmetijstva tudi vedno težje najdejo varno mesto za gnezdenje.

Pomagamo jim lahko s sajenjem rastlin, na katerih nabirajo cvetni prah in medicino in z ohranjanjem cvetočih travnikov, tudi na vrtovih. Gnezdenje jim olajšamo z gnezdicami.

Modra lesna čebela je naša največja čebela.

Kranjska čebela je podvrsta medonosne čebele.

Rdeča dišavka rada gnezdi v luknjah v lesu ali trstiki.

Rogata dišavka je pomembna oprasovalka sadnega drevja.

Rjavi čmrlj gnezdi v mahu ali šopih trav.

Veliki črno-rdeči čmrlj gnezdi večinoma pod zemljo, včasih tudi na podstrešjih.

Gnezdo rjavega čmrlja s številnimi bubami.

Notranjost gnezda čebel samotark. Samice v gnezdo odložijo hrano in jajčeca iz katerih se razvijejo ličinke.

Svetli zemeljski čmrlj. Njemu zelo podobnega temnega zemeljskega čmrlja uporabljajo za oprasovanje paradižnika v rastlinjakih.

Zasebno življenje čmrljev

Čmrlji živijo v družinah, ki jih sestavljajo matica in od nekaj deset do nekaj sto delavk. Družine nastanejo vsako pomlad na novo in trajajo le nekaj mesecev. Preživijo le v preteklem letu izlegle matice in sicer otrple v tleh, spomladi pa postanejo dejavne ob prvi močnejši otoplitvi. Kmalu za tem poiščejo primerno mesto za gnezdenje. To je lahko na površini v mahu ali šopu trav, ali pa pod zemljo v opuščeni gnezdih glodavcev. Matica v gnezdu sama poskrbi za prvo generacijo delavk. Družina pa sčasoma postane vedno večja. Kasneje se izležejo samci in nove matice. Matice se po parjenju odpravijo na prezimovanje, družina pa postopoma propade.

Zasebno življenje čebel samotark

Za samotarke je značilno, da vsaka samica sama poskrbi za svoj zarod. Gnezda so od vrste do vrste različna. Lahko gnezdi v luknjah v lesu, v votlih steblih, na tleh v zemlji ali celo v polžjih hiškah. V gnezdu odložijo jajčeca in jih oskrbijo s cvetnim prahom, nato pa ga zaprejo z blatom, kamenčki ali koščki listja. Skrb za potomstvo je s tem zaključena. Iz jajčec se izležejo ličinke, ki pojedjo zalogo hrane, se zabubijo ter večinoma šele naslednjo pomlad izletijo kot odrasle čebele. Po parjenju samice pričnejo z gnezdenjem in krog se ponovi.